Gemeente Voorschoten

VOORBLAD Voorstel aan de Raad

Zaaknummer:	Z/20/42191/214919
Datum collegebesluit:	Dinsdag 1 december 2020
Datum commissievergadering:	Donderdag 14 januari 2021
Datum raadsvergadering:	Donderdag 28 januari 2021
Soort Voorstel:	Adviesnota
Onderwerp:	Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024
Portefeuillehouder:	Wethouder De Bruijn
Programma:	6

Kernboodschap:

Kernboodschap:

De gemeente stelt elke vier jaar een nieuw beleidsplan schuldhulpverlening op. Het huidige beleidsplan eindigt in 2020, daarom is een nieuw beleidsplan opgesteld. In dit plan is rekening gehouden met nieuwe inzichten, wijziging van de wet, de gevolgen van de coronacrisis en de kennis en ervaring van belanghebbenden. Zo wordt komende jaren onder andere ingezet op: het verlagen van stress, vroegtijdig signaleren van betaalproblemen en schuldhulp voor ondernemers. Daarmee wil de gemeente bereiken dat meer inwoners blijvend schuldenvrij zijn.

Bijlagen:

Bijlage 1. Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024
Bijlage 2. Verordening schuldhulpverlening 2021

Beslispunten

1. Het beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024 vast te stellen;
2. De verordening schuldhulpverlening 2021 vast te stellen.

Relatie met:

☐ Agendapunt: *(bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)*
☐ Toezegging:
☐ Amendement/motie:
☐ Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp
Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024

Samenvatting
Schuldenproblematiek is een belangrijk en aangrijpend thema waar een grote opgave ligt. Ontwikkelingen in de samenleving, zoals de coronacrisis, zetten het onderwerp bovenaan op de agenda. Gemeenten hebben een sleutelrol in het schuldenbeleid. De rol van gemeenten wordt beschreven in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Deze wet regelt ook dat de gemeenteraad elke vier jaar een plan vaststelt dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening. Dit beleid staat niet op zichzelf en is nauw verbonden met andere beleidsterreinen. Het huidige beleidsplan schuldhulpverlening loopt tot en met eind van dit jaar.

De raad ontvangt hierbij het beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024. Dit beleidsplan bestaat uit twee delen:

1. Raamwerk (hoofddocument) dat een compact overzicht biedt van alle belangrijke elementen van het schuldhulpverleningsbeleid;
2. Het achterliggende document geeft meer informatie en uitleg.

Naast het beleidsplan is ook de verordening schuldhulpverlening 2021 bijgesloten. Gemeenten moeten vanaf 1 januari 2021 in een verordening vastleggen binnen welke termijn zij de beschikking (toelating of afwijzing) voor curatieve schuldhulp afgeven. Deze termijn bedraagt maximaal 8 weken (conform Algemene wet bestuursrecht).

Beoogd effect
Meer inwoners van Voorschoten zijn (duurzaam) schuldenvrij

Argumenten
1.1 Schuldhulpverlening is een wettelijke taak
Gemeenten hebben een sleutelrol in het schuldenbeleid. De rol van gemeenten wordt beschreven in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Deze wet regelt ook dat de gemeente elke vier jaar een plan vaststelt dat richting geeft aan de schuldhulpverlening.

1.2. De raad heeft op 16 juli ingestemd met het voorgestelde proces
In raadsvoorstel 'Startnotitie beleidsplan schuldhulpverlening' (Z/20/42191/183431) is de raad op 16 juli 2020 geïnformeerd over het proces om tot een nieuw beleidsplan te komen. Op 8 juli 2020 is een denksessie met de raad aan dit onderwerp gewijd en is waardevolle input opgehaald voor de richting van het beleidsplan. De input van de raad is onder andere terug te vinden in:
- Uitwerken van een communicatieplan voor voorlichting en doorbreken schaamte (strategie 1);
- Vroegtijdig signaleren van betaalproblemen door afspraken te maken met schuldeisers en inzetten van maatschappelijk partners als 'vindplaatsen' (strategie 2);
- Meer aandacht voor nazorg en opzetten van schuldhulp voor ondernemers (strategie 3);
- Inzetten van stress-sensitieve dienstverlening (strategie 4);
- Versterken van de regierol van de gemeente (strategie 5).

1.3 Iedere inwoner van Voorschoten heeft recht op een toekomst met perspectief
De impact van schulden op het leven is groot. Zo hebben mensen met geldzorgen vaker gezondheidsproblemen en moeite met deelnemen aan het sociaal en maatschappelijk leven. Behalve dat schulden zeer ingrijpend zijn voor mensen zelf, zijn ook de maatschappelijke en gemeentelijke kosten van schuldenproblematiek hoog. De ambitie is dan ook dat in 2024 meer inwoners (duurzaam) schuldenvrij zijn.

1.4 Het beleidsplan is tot stand gekomen door een interactief proces
Aan de totstandkoming van het schuldhulpverleningsbeleid is een interactief proces voorafgegaan. Inwoners, ketenpartners, de adviesraad sociaal domein en gemeenteraadsleden hebben input voor het beleidsplan geleverd. Een samenvatting hiervan is terug te vinden in de SWOT-analyse in het beleidsplan (pagina 3).

1.5 Het beleidsplan speelt in op de huidige ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening
Bij het opstellen van het beleidsplan is ingespeeld op de huidige ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening, zoals de coronacrisis. Landelijk wordt een stijging van het aantal huishoudens met problematische schulden verwacht. De urgentie voor het voorkomen en vroegtijdig signaleren van betaalproblemen wordt hiermee vergroot.

1.6 Het beleidsplan bouwt voort op de stevige basis die afgelopen jaren is gelegd
Om de ambitie 'meer inwoners van Voorschoten zijn (duurzaam) schuldenvrij' te bereiken wordt voortgebouwd op de stevige basis die afgelopen jaren is gelegd. Daarnaast is geleerd van het verleden en wordt rekening gehouden met nieuwe (wetenschappelijke) inzichten en ontwikkelingen. Concreet betekent dit dat er deze beleidsperiode (extra) wordt ingezet op:

- **Monitoring en sturing**: werken aan een strakke sturing op resultaten door een goede en eenvoudige monitor waarin cijfers in kaart worden gebracht en worden geduid (tellen en vertellen).
- **Preventie en vroegsignalering:** vroegtijdig signaleren van betaalproblemen (Vroeg Eropaf) en meer aandacht voor voorlichting bij life-events (belangrijke gebeurtenissen, zoals scheiding en overlijden).
- **Schuldhulpverlening voor ondernemers**: uitbreiden van de hulpverlening door het bieden van hulpaanbod aan ondernemers.
- **Stress-sensitieve dienstverlening**: verlagen van stress onder inwoners met financiële problemen door te werken aan de hand van gedragswetenschappelijke inzichten.
- **Nederlandse Schuldhulproute:** aanbieden van één route naar passende schuldhulp voor alle inwoners van Voorschoten.

2.1 De verordening schuldhulpverlening 2021 vast te stellen
Vanaf 2021 is het een wettelijke verplichting dat gemeenten in een verordening de beschikkingstermijn vastleggen. In geval van een (groot) toenemend beroep op de schuldhulpverlening door de coronacrisis is een kortere beschikkingstermijn dan de maximale termijn van 8 weken niet altijd haalbaar. Daarom wordt in de gemeentelijke verordening de wettelijke termijn van 8 weken overgenomen. Tegelijkertijd is het gemeentelijk streven om elke beschikking zo snel als mogelijk af te geven.

Kanttekeningen
1.1 Ontwikkeling COVID-19 en de economische gevolgen hiervan
Het beleidsplan is ambitieus: veel acties worden ingezet om inwoners uit de schulden te houden. Het streven is om de verwachte toename van het aantal huishoudens met schulden door de coronacrisis zoveel mogelijk te dempen (en daarmee ook de kosten) om in 2024 de ambitie te halen. Het is echter nog onbekend hoe COVID-19 zich de komende maanden ontwikkelt en wat de exacte gevolgen hiervan zijn. Een toename van de instroom in de

gemeentelijke schuldhulpverlening is dan ook niet uit te sluiten. Als hierdoor het budget en/of de beschikkingstermijn onder druk komt te staan, dan wordt de raad hierbij tijdig betrokken.

Communicatie/Inwonersparticipatie
Over de activiteiten uit het beleidsplan (zoals Nederlandse Schuldhulproute, Vroeg Eropaf, schuldhulpverlening voor ondernemers) wordt afzonderlijk bericht. De berichtgeving hierover wordt afgestemd met de portefeuillehouder. De verordening wordt na vaststelling door de raad via overheid.nl bekendgemaakt in het Gemeenteblad. Ook de door het college vastgestelde beleidsregels zullen via deze weg bekend worden gemaakt.

Financiën
In motie 163 d.d. 16 juli 2020 heeft de gemeenteraad van Voorschoten, zijnde de fracties ONS en PvdA, aan het college het volgende verzocht:
1. Het beleidsplan schuldhulpverlening voorafgaand aan de begrotingsbehandeling te voorzien van een uitvoeringsparagraaf en bijbehorend budget.
2. Hierbij te kijken naar:
   - de kosten die voor uitvoering van begeleiding van cliënten door organisaties als Schuldhulpmaatje nodig zijn (inhuur tolk, lenigen van grootste nood, een maand huur bv.);
   - én te onderzoeken of het effectief zou kunnen zijn om activering ('naast de client gaan staan' en te werken aan toekomstperspectief) te ondersteunen met financiële middelen.
   - Met het idee: dat cliënten werken aan het oplossen van de schuldenproblemen én aan een toekomstperspectief.
3. Deze manier van werken aan het einde van de termijn van het beleidsplan te evalueren.

De raad was daarbij van oordeel:
   a. Dat het nodig is om het voorgestelde beleid handen en voeten te geven door hier voldoende budget aan te koppelen (de huidige Euro 25.000 is hiervoor ontoereikend).
   b. Dat het nodig is hier nu in te investeren – zeker ook gezien de verwachte toename van cliënten als gevolg van de corona-crisis -, om in de nabije toekomst maatschappelijke kosten te besparen.
   c. Herinzet van de structurele ruimte van Euro 30.000 door onderbesteding op beschut werk binnen het werkgebied van werk en inkomen hier zo nodig voor ingezet zou kunnen worden, omdat de problematiek op dit terrein toeneemt.
   d. Dat vaak een domein-overstijgende brede aanpak volgens het principe 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur noodzakelijk is voor het bereiken van duurzame resultaten.

De motie is als volgt uitgevoerd:
De gelden Beschut Werk zijn niet meer beschikbaar ná het besluit over de kadernota. We hebben de benodigde dekking gevonden in budgetten die reeds in de begroting zijn opgenomen en voor dit doel beschikbaar waren gesteld.

De lasten van dit beleidsplan kunnen binnen Programma 6. Sociaal domein van de begroting worden gedekt. Dekking wordt deels gevonden in het budget voor preventieve en curatieve schuldhulpverlening, de rijksmiddelen voor preventie daklоosheid, en het budget voor participatie. Daarnaast komen er bij de decembercirculaire 2020 middelen beschikbaar voor gemeentelijk schuldenbeleid, die tevens voor dit beleidsplan worden ingezet.

Risico's
De gemeente heeft weinig invloed op het Nederlandse systeem van schuldhulpverlening. Het kabinet voorziet via de interdepartementale Brede Schuldenaanpak in een groot aantal maatregelen, waaronder diverse wetsvoorstellen, om de incasso socialer te maken en de positie van mensen met schulden te verbeteren.

De verwachting is dat de komende tijd meer mensen in de schulden raken door de uitbraak van COVID-19 en de economische gevolgen daarvan. Dit kan een grote belasting leggen op de keten van schuldhulpverlening.

Dit beleidsplan heeft geen consequenties voor ons besluit om te klappen met het sociaal domein richting de Leidse regio.

Duurzaamheid
Het beleidsplan schuldhulpverlening is erop gericht om voor inwoners een duurzaam resultaat neer te zetten.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

Ch. B. Aptroot,
burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/20/42191/214919

De raad der gemeente Voorschoten;

Gelet op artikel 2 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs);

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 december 2020,

besluit:
het beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op 28 januari 2021.

de griffier,	de voorzitter,
Drs. B.J. Urban	Ch. B. Aptroot

Besluit

Zaaknummer: Z/20/42191/214919

De raad der gemeente Voorschoten;

Gelet op artikel 4a van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs);

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 december 2020,

besluit:
de verordening schuldhulpverlening 2021 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op 28 januari 2021

de griffier,	de voorzitter,
Drs. B.J. Urban	Ch. B. Aptroot